Negyedik évfolyam. 19. szám. Székely-Udvarhely, 1898. május 8.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Papok-, tanitók- és községi elöljáróknak egész évre 3 frt, a tanitó-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 2 frt 50 kr. — Egy példány ára 8 kr.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 2 kr, azonfelül 1 kr magánhirdetések □ cm.-ként 3 kr, többszöri közlésnél 2 krért közöltetnek. — Bélyegdij külön 30 kr. — Nyilt-tér sora 50 kr
Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.
Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

A mi szocziálizmusunk.

(Visszhang **Derzsi Józsefnek** e lap mult évi folyamában megjelent „Van-e szükség helybeli lapra?“ cz. czikksorozatának ide vonatkozó részére.)

(1-ső folytatás. Lásd e lap 17. számát.)

Lépten-nyomon halljuk a panaszt a cselédek nagy bére miatt ennek pedig; nem a cselédek, hanem a cselédtartók az okai; ők verik fel a cselédbéreket, hogy cselédhez jussanak s a nagy bér árnyékába huzódnak rossz bánásmódjuk biztos tudatában.

És mégis, lehet-e csodálkoznunk azon, ha minden cseléd arra törekszik, hogy bére minél nagyobb legyen, már csak azért is, mert szégyenli, hogy hozzá hasonló koru cselédeknek nagyobb bére legyen, mint neki! Igy aztán gazda és cseléd folyton fennebb és fennebb verik a cselédbéreket; a gazda, hogy cselédhez juthasson, a cseléd, hogy nagyobb haszonnal szolgálhasson, de meg inkább, hogy: nehogy azt higyje valaki, hogy ő nem érdemelne akkora bért, mint az a másik, holott ő magát amannál többre becsüli.

Mert soha se higyjük, hogy a cselédek között is meg ne volna a *rangkórság* éppen ugy, mint a társadalom bármely rétegében!

Egy esetet emlitek fel, mely éppen énvelem történt.

Egy alkalommal egyik ismerősömnél voltam látogatóban. Ugy november közepe táján volt az idő s a háziasszony is, én is cselédet akartunk jövőre fogadni. Jött is két leány, két testvér. Bérüket egyforma árban szabták meg, holott a fiatalabbik azt állitotta, hogy tud dagasztani, mosni, simitani s egy kicsit főzni is, mig az idősebb őszintén bevallotta, hogy ő bizony egyiket sem tudja, legfőlebb egy párszor dagasztani próbált.

S azon kérdésemre, hogy: akkor, ha te félannyit sem tudsz, mint a fiatalabb testvéred, miért kérsz akkora bért, mint ő? azt felelte, hogy: *»én nagyobb vagyok s szégyelleném, hogy neki nagyobb bére legyen, mint nekem«*

Megfogadtuk őket.

A háziasszony reám hagyta a választást s én választottam a háziak nagy örömére a tudatlant, azzal a meggyőződéssel, hogy ő nem tud semmit, de romlatlanságában bevallja; a másik sem tud semmit, de nem vallja be, mi már a romlottság első stádiuma.

És nem csalódtam.

A fiatalabb leány ma már a legromlottabb leányok egyike, mig a másik 6-ik éves asszony, derék jó gazdasszony, pedig mikor hozzám jött, még arra is én kellett megtanitsam, hogy hogyan mosakodjék meg s hogyan öltözzék fel. És ha a tej a tüzön kifutott, a sült elpörkölődött jelenlétében, nemhogy megakadályozni törekedett volna, hanem a konyha legtávolabb eső szögletébe huzódva, rémes kifejezésü arczczal nézte mi történik a főző kemenczén.

Máskor kihagytam neki a végzendő munkát a konyhában s figyelmeztettem, hogy én most megyek el itthonról, de vigyázzon munka közben, hogy távollétem alatt a szobákban a tüz ki ne aludjék.

Csikorgó hideg idő volt, hanem azért én cselédemet az udvaron dideregve találtam s a konyhába belépve azt tapasztaltam, hogy minden abban az állapotban van, a mint hagytam a konyhán, szobákban fagylaló hideg. Tüz sehol.

S ha kérdeztem tetteinek okát: reszketve nézett reám, de egy szót sem birt szólani, ugy meg volt ijedve.

Uj cseléd volt még a háznál, nem faggattam, csak intettem, hogy végezze dolgát.

Később, hónapok multával minden kérdés nélkül elmondta a fennebb emlitett s hasonló tetteinek okát, elbeszélvén, hogy ott a hol az előtt szolgált, ha a tejet, hust, vagy bármiféle ételt a tüzről levette, asszonya azt mondta, hogy megevett, vagy eldugott belőle. Azért nem mert hozzá nyulni szolgálata elején nálunk semmihez nehogy én is azt mondjam róla. Mikor pedig volt asszonya csak a kertbe ment, minden ajtót, még a konyha ajtót is bezárta, őt a konyhából kizárva. És mégis mindegyre ez is, az is elveszett a háztól, minek ellopásával mindig őt terhelte a vád.

Ennek ellenében én elmentem Isten tudja hova, órákig oda maradva, minden ajtót nyitva hagytam, már most mi minden fog hiányozni a házból, mire én mind azt fogom mondani, hogy ő lopta el!?

S e leányból 2 évi nálam szolgálása alatt olyan derék, ügyes, mindenben megbizható, igazságos, minden házi dologban jártas, jó cseléd lett, hogy szegény leány létére tőlem ment egy jómódu gazdaemberhez férjhez.

(Folyt. köv.)

Köpeczy B.-né.

1848. április 11-ike a vidéken.

Április 11-ikét, mint az 1848. évi korszakot alkotó törvények szentesitésének napját Szent-Ábrahám közönsége is fény sen ünnepelte meg. Az ünnepélyt Tóth Vilmos áll. elemi népiskolai igazgató-tanitó rövid és sikerült alkalmi beszéddel nyitotta meg. Az ismétlő és mindennapi iskolás gyerekek vegyeskara elénekelte a »Hymnus«-t, mely után Péterfi Mihály unitárius lelkész hazafias eszmékben gazdag imát mondott, mire a gyermekek vegyeskara a »Nemzeti ima« czimü dalt énekelte három szólamra. Sikerült és szellemes beszédben Tóth Vilmos ig.-tanitó méltatta a nagy nap történeti jelentőségét szép vonásokban. A növendékek hazafias költeményeket szavaltak, a »Szózat« és »Kossuth-induló« eléneklésével záratott be az igazgató-tanitó fáradtságát dicsérő sikerült ünnepély.

Bene községben Hillner János ág. ev. pap hazafias alkalmi beszédet mondott april 11-én német nyelven, magyar érzelmekkel. Jelen volt a község elüljárósága a képviselőtestülettel, az ág. ev. és a gör. kel. elemi iskolák összes növendékei Mehburger János,

TÁRCZA.

Mult és jelen.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Irta: **Kathonay Domokos.**

Ma, mikor a tudás fájának gyümölcsét garmada számra szedhetjük s az okról-okra menő ész kinyitotta a titok zárait és az encyklopaedikus ismeretek s a miveltség általánositására, az: „University Extension“ eszméje kezd tért hóditani, ma, mikor csuda számba megyen ha valaki hiszen a csudálatosban; még is vannak dolgok, tünemények, a melyekről majdnem annyiféle fogalom, vélemény van, forgalomban, mint a hány ember él a világon, a mi természetes következménye annak, hogy ezen dolgok, tünemények állapotaival nem vagyunk egészen tisztában. Ilyen napi renden levő tünemény: a »szocziálizmus.« Sokan igen sokat beszéltek, még többen sokkal többet összeirtak a „szoczializmus“-ról, a nélkül, hogy annak igaz értelmét megfejteni sikerült volna. Az általánosnak látszó vélemény az, hogy szelid és kevésbbé szelid eszközökkel, ha kell tüzzel és vassal ki kell irtani a földnek szinéről! De sem az édesgetés, sem a legszigorubb rendszabályok czélhoz nem vezettek, az ugynevezett s z o c z i a l i s t á k száma nemhogy apadóban volna, hanem nevekedőben van!

És?.... Isten csudája!... Csak a minap olvastam, hogy egy hivő lélek feltalálta a csalhatatlan eszközt a »szoczializmus« végleges kiirtására és ez a csalhatatlan szer semmi sem-egyéb, mint a »spiritizmus!«

A ki a s p i r i t i s t á k javára csinál propagandát, az a „szoczializmus“ gyökeres kiirtását fogja, a legbizonyosabban eszközölni!?

De hát mi is tulajdonkép ez a gyülöletes „szocziálizmus!“ Dolog kerülő, henyélő, másoknak véres verejtékkel szerzett vagyonára, jólétére vágyakozó, földosztó éhenkórász népség egyesülete? . . . Hogyhogy? hiszen a szoczialis kérdés annyi mint: t á r s a d a l m i kérdés, a „szoczializmus“ pedig a társadalmi kérdéseknek olyan megoldása, hogy azáltal az összes emberiségnek legmagasabb czéljai nyerjenek megvalósulást.

Azt mondják, hogy a földi élet után következő tulvilági életben az emberi lélek a legmagasabb tökély fokára emelkedik. Tehát elköltözött lelkek egészen tisztán látnak, azok előtt nincs semmi elrejtett dolog, nem csak a multat ismerik, hanem a jelen élet tüneményeivel is egészen tisztában vannak, söt — talán a jövendő is feltakarja előttük a titkok fátyolát.

Kétségek között hánykódó lelkemben, a bizonyosságra törekvés erős érzetével, a „spiritizmus“ hoz folyamodtam, kerestem egy mediumot és megidéztetem az elmult idők egy nagy alakjának a szellemét.

Nevét csak azért nem irom ki, nehogy az ellennézetüek kárhoztatása, esetleg átka szálljon a megdicsőültre, mert: „d e m o r t u i s n i l n i s i b e n e“

A nagy szellem megjelent, s a következő kérdést intéztem hozzá:

— Létezett-e a régi időben »szoczializmus« s ha igen, miből állott az, illetőleg: mi volt annak igaz értelme? volt-e annak jogosultsága? S szétbontotta-e az embereket különböző pártokra? avagy azok mostani keletüek? A »szocziálizmus«-t s minden törvényes rendet felbontó, mindent rombolni kivánó féktelenséget, jogosan nevezik-e „szoczializmus“-nak?

A nagy szellem a következő feleletet adta:

— »A s z o c z i á l i s kérdés, illetőleg szocziálizmus egykoru az emberiség életével s lenni fog mindig, a mig ember él a földön. A s z o c z i a l i z m u s kérdése, minden kérdések között a legjogosultabb kérdés, mert az a legkimagaslóbb e m b e r i érdekeknek olyan megvalósitását tüzte ki czélul, hogy az osztályokra való felosztás a különböző sorsban és helyzetben élő emberek, a fogyatékos emberi életben a megelégedés és boldogság, képzelhető legmagasabb fokára juthassanak el. Ezt a czélt, a mi korunkban — régi korban — lángoló hazafiui és önzetlen felebaráti szeretettel érték el.“

»Az urnak és jobbágynak gyermekei együtt játszodtak a porban, mint igazán szerető testverek ugy tekintvén egymást; az urfi önként cserélte fel fehér kenyerét a jobbágy fiu fekete kenyerével, mint serdülő ifjak együtt tanulták szeretni azt a szent földet, melyet hazánknak nevezünk s a mindnyájunknak közös édes anyja s édes anyai kebeléből egyforma szeretettel nyujtja a kezét a gazdagnak és a szegénynek.“

»A gazdagnak az vo't a legfőbb törekvése, hogy feltünés nélkül jót tegyen a szegénynyel, a szegény

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Schuster Mihály és Dobra József tanitók vezetésével, a tüzoltótestület, az ifjuság és ezeken kivül mintegy 400 főnyi hallgatóság. Az ottani dalegylet és zenekar hazafias dalokat adott elő. Délután az iskola helyiségében közös lakoma volt, melyen majdnem az összes lakosság részt vett. A község érdemes fiatal jegyzője Benedek Ferencz is beszédet tartott s lakoma közben a hymnust énekelték.

Nagy-Galambfalva áll. elemi népiskolája, a közmüvelődés terén elismerést érdemlő buzgósággal müködő Palló István igazgató-tanitó lelkes müködésével 16 pontból állott müsorral ünnepelte ápril 11-ét. Szép megnyitót Kelemen János gondnok-elnök tartott, az alkalmi beszédet, mely mindvégig gyönyörködtette a hallgatóságot, Palló igazgató-tanitó mondotta s kolosszális beszédét lelkes éljenzés követte.

TANÜGY.

Iskolai kirándulás.

A székelykereszturi állami tanitóképző-intézet tanulói, a tanári kar vezetése mellett, ápril 30-án hazafias kirándulást tettek a fejéregyházi honvédsirhoz, illetőleg emlékoszlophoz és a segesvári Petőfi-szoborhoz. Vonaton mentek Fejéregyházára, az állomástól gyalog, nemzeti szinü lobogó alatt az emlékoszlophoz, hol elénekelték a Hymnust, beszédet tartott s koszorut tett az emlékre Gyulai F. IV. oszt. növendék; »Szent a föld itt« kezdetü kvartettet énekelték el, majd Nagy Á. IV. oszt. tanuló szavalta Pósa Lajos »Petőfi sirjánál« cz. költeményét s a Szózat eléneklése után gyalog mentek tovább Segesvárra. Itt először is a mintaszerü állami iskolát, annak berendezését s az Emke-óvodát nézték meg, aztán példás rendben, zászlók alatt vonultak fel a Petőfi-szoborhoz. Itt nagy és intelligens közönség jelenlétében fejezték ki hazafias érzelmeiket a következő programm szerint: 1. Hymnus. 2. Beszédet tartott s a szobrot megkoszoruzta Gyulai F. IV. oszt. növ. 3. »Talpra magyar!« quartett eléneklése. 4. »Petőfi szobra előtt« cz. költeményt Pósa L.-tól szavalta Kis Lajos IV. oszt. kép. növ. 5. Szózat. Ugy a beszéd, mint a szavalat és a legnagyobb preczizitással előadott énekdarabok nagy lelkesedésre ragadták a hallgató közönséget is, minek élénk tapsolásban és éljenzesben adott kifejezést. Az igazán lelkes ünnepélyt a Főispán ur is végig hallgatta a megyeház egyik ablakából.

Az ünnepség után az alispán ur engedelmével megtekintették a megyeházat és annak belső termeit, azután a „Riadó“ és a „Rákóczi induló“ gyönyörü indulók precziz eléneklése mellett jöttek le a várból a vendéglőbe ebédelni és pihenni. A vendéglőben dr. Jankovich Pál székelykereszturi járási és iskolai orvos egy hordó sörrel traktálta meg a sok gyaloglásban és éneklésben nem annyira fáradt, mint inkább megszomjazott fiukat, a mit elképzelhető élvezettel fogyasztották el. Ebéd után a Segesvár fölött levő »Villa Frank« nevü, a Kárpát-egylet tulajdonát képező gyönyörü kiránduló helyre mentek fel, honnan igen szép kilátás nyilik a vidékre és az emlékezetes csatatérre. Ide is nagyszámu közönség kisérte fel a kirándulókat; ott volt a megyei kir. tanfelügyelő és a tollnok, az állami tanitótestület összes férfi tagja s több magyar tisztviselő, köztük egy pár katonatiszt is. A sok gyaloglás és éneklés nem fárasztotta volt ki a jó kondiczióban levő székely fiukat, mert képesek voltak még itt is egy pár indulót és kvartettet előadni a hálás és vendégszerető közönség gyönyörködtetésére. — Itt a megjelentek magyaros vendégszeretettel látták ugy a tanári kart, az egész ifjuságot, körülbelől 90 embert, s a tőlük már megszokott szivélyes és előzékeny barátsággal vendégelték meg őket.

A minden tekintetben igen jól sikerült hazafias kirándulásnak a 6 órai vonat megérkezése vetett véget, mely Héjasfalváig hozta vissza a kirándulókat, hol a falu nyugati végén levő honvédsirra is koszorut helyeztek. Innen aztán ismét gyalog kellett a Keresztúrra vezető 11 klm.-nyi utat megtenniök.

Valóban nem lehet eléggé méltányolni azt az áldozatkész magyaros barátságot, melyet a segesvári magyarság, élén a lelkes állami tanitótestülettel, ezen hazafias kirándulás alkalmával is kifejtett Köszönet érte!

— e. —ó.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előléptetések.** A napokban örömhirt hozott lapunk több lelkes támogatója- és munkatársának a hivatalos lap. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter helybeli főreáliskolánk derék igazgatóját dr Solymossy Lajos kir. főreáliskolai igazgatót a VIII. fizetési osztály 1-ső fokozatába; Hlatky Miklós, Fankovich Gyula, Pálffy Károly, Hann Károly helybeli; Áldor Imre kaposvári m. kir. főreáliskolai tanárokat pedig a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő. A valóban megérdemelt előléptetésekhez őszinte szivből gratulálunk!

— **Püspök-várás.** A helybeli róm. kath. egyháztanács és iskolaszék mult vasárnap együttes ülést tartott a püspök fogadása tárgyában. Majláth Gusztáv Károly gróf püspök ugyanis — kinek egyházi és iskolai jótékony adományai csak vármegyénk területén is a 8000 frtot meghaladják — e hó 21-én délután érkezik Brassó felől, hogy városunkban és Zetelakán bérmálási funkcziót végezzen. A fogadtatás részleteinek keresztül vitelére bizottságok alakultak, melyek működésüket már megkezdették. Héjasfalván Soó Gáspár főgymn. igazgató elnöklete mellett a két egyházközség küldöttsége fogadja; a helybeli állomásnál pedig dr Török Albert nyug. főispán és egyházközs. főgondnok fogja üdvözölni a főpásztort. Lesz népes bandérium s a bevonulás fényének emelésére — mint halljuk — szives közremüködésüket megigérték ugy az ipartársulatok, mint az önkéntes tüzoltó-egylet. A Bethlen utcza kezdetén és a kath. kántori lak mellett diszkapuk lesznek felállitva, a felsőpiacztéren pedig a kath. iskolák növendékei fognak sorfalat képezni, a templom kapujában pedig Jung Cseke Lajos apát fogadja hivatalos ornatusban és esperesi kerülete papjainak élén. Gróf Majláth püspök rövid pihenés után a tisztelgőket fogadja. Este fáklyás zene lesz, melyen a beszédet Embery Árpád főgymn. tanár fogja tartani. Vasárnap fölszenteli Tréfán Leonard szerzetest, hétfőn bérmál, kedden iskolákat látogat, délután pedig Zetelakára indul a püspök.

— **Postás hirek.** Dankasiu Hillár Brassóból a helyi m. kir. postahivatalhoz kiadójelöltnek; Nagy Dénes helybeli m. kir. postahivatali gyakornokjelölt a segesvári m. kir. pénzügyigazgatósághoz számgyakornoknak lett kinevezve.

— **Legfelsőbb kitüntetés.** Mauthner Ödön világszerte ismert, budapesti mag-nagykereskedőnek — kit az orosz czár csak a napokban tüntetett ki — ő felsége a király a csász. és kir. udvari szállitói czimet adományozta.

— **Kinevezések.** A belügyi m. kir. miniszter vármegyénkben a homoródalmási anyakönyvi kerületbe anyakönyvessé Barra Lajos körjegyzőt, az etédibe anyakönyveshelyettessé Ádám István s.-jegyzőt, a farkaslakiba Kovács Lajos s.-jegyzőt és a bardocziba Murányi Árpád s.-jegyzőt nevezte ki.

— **A helybeli ev. ref. egyházházközség** temploma restaurálásának költségei fedezésére folyó évi junius 5. és 11-én nagyobb szabásu mulatságokat rendez, melynek kivitele és a rendező bizottság megalakitása végett mozgalom indult.

— **»Élt-e Petőfi Sándor 1883. márczius 23-án?«** czimü, mult számunkban Boldizsár Dénes tollából közölt czikkünket az ország legtöbb lapja ismertette s nem egy éles megjegyzésekkel is kisérte. Boldizsár hozzánk intézett levelében kijelenti, hogy az általa irt részt teljes egészében fenntartja s kimeritő válaszát a »Székely-Udvarhely« jövő számához fogja beküldeni.

— **A David Ferencz Egylet** kereszturköri fiókja Bözöd községben e hó 17-én d. e. 9 órakor felolvasásokés szavalatokkal összekötött gyülést tart, melyre a n. é. közönséget lapunk utján meghivja dr Jankovich Pál elnök, Ürmösi Sándor titkár.

— **Jönek a szinészek.** Csóka Sándor 60 elsőrendű tagból álló szintársulatával szerdán reggel és délután városunkba érkezik. Vihary Elemér szinházi titkár már napok óta körünkben van az előleges intézkedések megtétele végett s a bérlet eszközlése szép sikerrel foly. A szinpártoló egyesület, mint olyan jogait nem gyakorolja s igy megszüntnek jelenthetjük ki. Azonban tagjai a leglelkesebben támogatják bérletaláirásaikkal Csóka szintársulatát. Az előadások a Galter-féle nyári szinkörben lesznek s határozottan kijelenthetjük, hogy közönségünk kényelméről a társulat titkára kielegitően gondoskodott. A szinpad megnagyobbitva, a szinkör teljesen légmentessé van téve. A nézőtér bármely pontjáról kényelmesen nézhetjük az előre is magas szinvonalunak igérkező előadásokat. Reméljük, hogy közönségünk nem is mulasztja el Csóka Sándor nagyszabásu szintársulatát a kellő pártfogásban részesiteni akkor, midőn a mindenütt teljes elismeréssel találkozott társulat mindent elkövet a támogatás kiérdemlésére. A jövő heti müsor a következő:

Május 12-én (csütörtökön) „K i k a p ó s p á t i k á r i u s“ legujabb vigjáték 4 felvonásban; 13-án (pénteken) »S z e g é n y J o n a t h á n“ operette 3 felvonásban; 14-én (szombaton) »A d o r j á n b á r ó« ujdonság a budapesti nemzeti szinház müsorából; 15-én (vasárnap „G y i m e s i v a d v i r á g“; 16-án (hétfőn) »K é k a s s z o n y« operette; 17-én (kedden) „F o l t a m e l y t i s z t i t“ legujabb szinmü 4 felvonásban. — A l a k á s k i a d ó k f i g y e l m é b e ajánljuk, hogy szerdán, a szintársulat megérkezése idejében, ha csak egy kis gyermek által is kalauzoltassák el az érkező szinészeket kiadó lakásukba.

— **Hivatalos órák uj beosztása a vármegyénél.** Folyó évi május 4-ikétől kezdődőleg augusztus 31-ig bezárólag főispáni hozzájárulással a vármegye alispánja a hivatalos órákat délelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 4 óráig terjedő időre állapitotta meg ugy a vármegyei tisztikar, mint az egész személyzetre nézve.

— **Kántorválasztás** volt a napokban Pálfalva községben, mely alkalommal a róm. kath. egyház kántorának egyhangulag Hadnagy István lett megválasztva.

— **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gyertyánffy Albert és Gyertyánffy Gábor helybeli kereskedőknek a m. kir. áll. főreáliskolánál tett 200 koronás alapitványukért köszönetét és elismerését nyilvánitotta.

— **A mükedvelők** mult vasárnapi szinielőadása — mint előre is megjósoltuk — fényesen sikerült. A polgári önképző terme szinültig telt közönséggel, melynek soraiban intelligencziánk szintén szép számmal volt képviselve. A szinielőadást megelőzte Kecskés Ilona, a szabadkai szinház naivaja, Kiss József »Szép Batóné« cz. költeménye és Ilosvai Hugó „Férjhez menjek e?“ cz. monologja előadásával. Viharos tapsok és virágcsokor jutalmazta a tehetséges szinésznő mindkét előadását. Ezután megkezdődött Szigeti József „A vén bakancsos és fia a huszár“ cz. 3 szakaszos népszinmüvének előadása, melyben Kecskés Ilona (Lidi) szintén általános tetszést aratott s másodszor is igen szép virágcsokorral lett kitüntetve. Szabó Farkasné Spányik Ilka (Ilon), ki már oly sok kedves és élvezetes órát szerzett közönségünknek, ezuttal is méltán kiérdemelte a kapott tapsokat és gyönyörü virágcsokrot. A többi nőszereplők: Scheffranek Ida, Rudolf Irma, Hermann Léni szintén jól megállták helyüket s elismerést érdemelnek. A czimszerepet (Sugár Mihály, vén bakancsos) Selyei Tóth Albert — ki a darabot is alig néhány próba után oly szép sikerrel betanitotta — nagy gyakorlottságra valló ügyességgel személyesitette. Nem kisebb sikerrel játszták Soós Mihály (Laczi), Wallinger István (Friczi), Szeles Antal (Veres, korcsmáros), Harkányi Miklós (Hangos, kántor), Hettás Gusztáv (Huszárőrmester) és Soha Aladár (Talléros, huszárkáplár). Benedek Árpád, Rácz Antal, Biró Áron, Nyerges Gyula és Zöld Gyula szintén betöltötték helyüket. Előadás után tánczvigalom volt, mely a késő éjjeli órákban ért véget. Az anyagi rész is igen szépnek mondható, mert

---

mindent megtett arra, hogy cselekedetei a legbensőbb s legmelegebb hálát tükrözzék vissza.«

»A közakarat abban nyert nyilt kifejezést, hogy minden a lehetőségig abban az irányban fejlődjék, gyarapodjék, erősödjék, a melyben önmagának tisztességet szerezvén, a közjónak előmozditására hathatósan közremüködhessék.«

»A rend, a törvény-tisztelet, az együvé tartozás gondolata a legfőbb erények voltak, melyek a mély öntudatos érzületből nyerték soha el nem homályosuló jogaikat s az erkölcsi világrend törvényeihez való ragaszkodás egy és ugyanaz volt, az élethez való jogosultsággal.«

„A családi hajlék igazi szentély volt, melynek tüzhelyén, mint szent oltáron az erények tisztaságával, igaz hüséggel, meg nem lankadó odaadással, mindeneket elboritó szeretettel; a szülői öntudatos szeretetnek a gyermekek iránt nyilvánuló mélységével, a gyermekek háládatos ragaszkodásával áldoztak az Urnak.“

„A szivben elrejtett ember cselekedetei a családból szétfolytak a társadalom csatornáin az emberiség nagy testébe s megtermékenyitették az igaz bensőség melegágyát, melyben dudva nélkül, tisztán fakadtak, a legigazabb e m b e r i n e m kristály tisztaságban felgyöngyöző forásai.“

Ilyen volt a »szocziális« élet, ilyen volt az emberiség »szoczializmusa.« . .

Szokottnál hosszabban fárasztottuk a nagy szellemet, de gondoltam, hogy ha már benne vagyok megkéretem, hogy nyilatkozzék igen röviden a mostani helyzetről s a mediummal még egy kérdést tétettem fel.

„A mostani állapotok jellemzésére, a „s z o c z i á l i z m u s“ elnevezést használni jogos-e? Nem. Az emberi jogok megvalósitására irányuló törekvésnek meggyalázása. Ez a mostani állapot nem szocziális kérdés! Ez a romlottság, gonoszság, rosz indulat féktelen dühöngése, hazugságnak, ámitásnak természetes folyománya, s forrásai ott kezdenek serkedezni, a hol az emberi haladás szárnyai nőni kezdettek. A rohamos haladás, az anyagi világban, a legmegfeszitettebb erővel való előre törekvés, változott viszonyokat teremtett.“

„Az egyszerüség tünedezni kezdett, a helyét elfoglalták a divatnak tarka rongyai. Az őszinteség, az egymás iránt való jó indulat, baráti tiszta szeretet kihalt. Az emberek kételkedők, gyanakvók, bizalmatlanok egymás iránt. A nyelv, a beszéd, nem tolmácsolja többé a sziv érzelmeit, hanem az érzelmek piszkosságának szolgálnak takaróul. A nagyobb, hatalmasabb, gazdagabb lenézi a kisebbet, gyengébbet és a szegényt; a kicsiny az erőtelen, a gyenge, lerántani igyekszik a nagyot, az erőset és hatalmast. Nem a megélhetés ösztönszerü törekvése jellemzi az emberek lépését, hanem a fekete indulat, a mely mások kezéből ki akarja ütni a kenyeret, hogy a magáéba vehesse és hogy czélját érhesse nem válogat az eszközökben, hanem elvül vallja: „s i n e p u e r o S u p e r o s A c h e r o n t a m o v e b o.“

„A kasztok uralma, az emberek közötti ellentét kiélesitése, az ezekből folyó megalázás, az emberben az igaz e m b e r i n e k meggyalázása, azok a czélok a melyekre törekszik a kor minden erejével.“

„A családokban a kimértség, hidegség, társadalmi tempók dominálják a helyzetet, mert a család alkotásának alapja nem tiszta szeretet, hanem a pénzes zsák, a t e l e k k ö n y v, a legpiszkosabb ö n é r d e k. A vallásosság, a nemes erkölcsök iránti érzék, az erény tisztelete el-el tünedeznek. Hazugság, ámitás, árulás, jellemtelenség, erkölcstelenség a kor bélyegei.“

Mindenki ur akar lenni; ur — az élet füszere: munka nélkül! Az iparos szégyenli foglalkozásának eszközeit; a nyomorult a gyalázat festékével takarja el az éhség sáppadtságát.“

„Önzetlen, önfeláldozó barátság ma már nem létezik, a mi van c s a k látszat, külső szin, alakoskodás mindenben. Az emberek szemtől-szembe az égig magasztalják egymást, tovább egy lépéssel undok sárral dobálják meg a becsületet.“

„Ezek s az ezekhez hasonlók a mostani törekvések, melyeket a legnagyobb helytelenséggel nevezik „s z o c z i á l i z m u s“-nak, mert az igazi „szocziálizmus“ az, a mely az emberiség nagy czéljai érdekében békésen, jóindulattal, a törvény, a kormány és közegeinek és más tulajdonának tiszteletben tartásával ezen természetellenes, visszás állapotot megváltoztatni, s a normális viszonyokat teremteni ismeri legfőbb feladatának!“

Ennyit a szellem!

Nos? Ha a conclusiot el lehet érni a spiritizmussal, akkor csináljunk propagandát a „spiritizmus“-nak! Hátha még olyan lesz a jövendő, mint a milyen volt a mult? . . .

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

az összes bevétel 112 frt 02 kr, kiadás 71 frt 46 kr s igy tiszta jövedelem 40 frt 56 kr volt. Felülfizettek: X. Y. belépőjegye és felülfizetése fejében 2 frtot, Jánó Ferencz 50 krt, id. Dragomán 40 krt, Blájer Balázs 21 krt, Nagy Pál 20 krt, egy valaki 1 krt.

— **A vármegyei közegészségügyi bizottságnak** mult hó 16-án a gümőkóros tüdővész elleni védekezés czéljából tartott szükebbkörü bizottsága jegyzőkönyvét Gyarmathy Ferencz elnök az összes tagoknak megküldötte s egyuttal a mai napra (vasárnap) d. e. 9 órára a vármegyeház kistermébe teljes ülésre hivta össze.

— **A székelyföldi iparosok és kereskedők** nyugdijegyesülete Maros-Vásárhelyt ma d. u. 3 órakor tartja alakuló gyülését. Az eszmét üdvözöljük s mi is bővebben fogjuk tárgyalni.

— **A sertésvész** Szombatfalva községben 12 udvarban lett megállapitva s e hó 4-én a zárlat elrendeltetett. Muzsna községben pedig a sertésorbáncz járványosan fellépett. Csodálatos, hogy a gazdaközönség még eléggé nem tanult a maga kárán s most is titkolózik és a rögtöni bejelentést elmulasztja. Igy aztán az egész községet elárasztják járványnyal s nem ritkán az összes sertésállomány elpusztulásával bünhödnek. Ideje volna már felébredni s a »más kárán tanul az okos« közmondást gyakorlatba hozni!

— **Jótékonyság**. Lengyel Lajos szülőföldét — Székely-Keresztur várost — közelebbről meglátogatván, az ottani ev. ref. egyház javára 100 frtot adományozott. A presbiterium jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét s kivonatban közölte a nagylelkü adományozóval.

— **Köszönetnyilvánitás és nyugtatvány** Az 1898. május hó 1-én tartott mükedvelői előadás tiszta jövedelméből 20 frt 28 krt vettem át Betegh Pál ur utján az alapitandó udvarhelymegyei muzeum javára. Midőn ezért a mükedvelőknek egyenkint és összesen is őszinte köszönetemet nyilvánitom, egyuttal az összeg átvételét a nyilvánosság előtt nyugtatványozom is. Soó Gáspár főgymn. igazgató.

— **Sajtóhiba**. Lapunk 17. számának »A mi szocziálizmusunk« cz. vezérczikkében két értelemzavaró hiba csuszott be és pedig: a középső hasábban felülről a 23. sorban a »Népünk is« szavak közé olvasandó »egy része«; aztán ugyane hasáb utolsó sorában »városunkhoz« helyett »városokhoz« olvasandó.

— **Honisch L. István** cs. és kir. udvari fényképész, akadémiai tag, méltán kéri a nagyközönség szives látogatását, mert csakugyan oly müvészies izléssel és szép hasonlatos kivitelü fényképhez csakis Honisch ittlétekor jut a nagyközönség. Müterme Kossuth-utcza a »Gyarmathy« Doros-féle házban van, a bejáratnál a fénykép kirakatában változatosan mindig uj felvételek láthatók.

— **A „zöld szamár" uj bérlője** értesiti a n. é. közönséget, hogy e régi nevü vendéglőt tisztán kezelt borokkal, mindig friss sörrel és más italokkal felszerelve, mai napon ünnepélyesen megnyitja. A mulatni szeretők pártfogását kéri özv. Kozák Mártonné, a „Zöld szamár"-vendéglő bérlője.

Székely Están uram válasza Cserepes Mózsibá levelére.

II.

Mózes etsém!

No Mózes etsém rajtad es láczczik, hogy hamar árván marattál s kicsit jártál eskolába, met ha többet jártál vóna, nem kévánnád, hogy az egész ujságot ugy irják, a hogy mük beszélünk. Mét kéne, hogy rosszul irják, mikor jól es tugygyák irni? Szen ha nem es eértjük mindenütt az uri irást, eemenyünk a tiszteletes urhoz, vaj a tanitó urhoz, vaj a jedző urhoz s megkeérdezzük s meg es mongyák jószüvel. Igy legalább örökkétig tanulunk s megeértjük, a mike óvasunk.

Láczczik, hogy nem óvastál ujságot, met ha óvastál vóna, tudnád, hogy nem a talijányok verekednek a pólákokkal, hanem az amerikaijak verekedtek össze a spanyolokkal. Osztág azokkal a nagy rusnya hajókkal nem verekedik ojan tengerséges sok nép, minha teszem itt a főden verekednének. Ábel komád bolondot csinál belőlled, miko monta, hogy münket es eevisznek abba a háboruba. Van ott hajóskatona elég, nem kellünk mü oda.

Hát etsém a mezőrendőri törvényt nem tugygyuk még töviről-hegyire, de rendre azt es megtanujjuk, met jó aszt tudni.

Féltél nekem aszt irni, hogy te nem vagy ojan mind a zsidó, de eén tudom, hogy te örökkétig szidod a zsidót, mintha biza a zsidó ingyen kévánná el a pénzedet. Ha csak enynyi eszed van etsém, mét nem mentél te es szen György napján Küs-Galamfalára kéncset keresni?

Ha ugy sajnálod a pénzedet a zsidótól, ne menny örökkétig ádomás inni, met a zsidó nem menyen hezzád, hogy eevegye a pénzedet, ha te oda nem viszed neki. Az a szokásatak, ha elattak, ha megvesztek valamit, há gyüléseztek, addég illogattak, hogy megiszszátok a pénzeteket s mentek haza, min valami disznyók. Tudod te jól, hogy eén nem áldomásozok, mikó vajegy cseppet inni akarok a jó pénzemér a jó portékát hazavitetem, aká zsidó árujja aká más.

Igaz, hogy a cseléded s a szógád nem fizet 100 forintakat, de megfizeted te, mét tartaszsz az életeden tolvajt? Hát az urakat meé kell szidni a jó törvény mián? A tolvajok ellen van az csinálva, nem a szegény ember ellen. A ki nem lop, ne féjjen semmi uj törvénytől.

A jedző ur sokat beszél erről a törvényről s mikó még irok neked levelet, egygyet es mást es megirak neked es.

Még annak es kéne törvényt csinyálni, hogy az ojan aszszont megbüntessék, ki a leányocskáját odateszi, hogy a lámpába olajat töcscsen. Nállunk Csihésen es mikó biró vótam, történt aféle, hogy az égő lámpába töteték az olajat s nállatok es csak ugy történt, hogy a leányocska az égő lámpába tötette az olajat s avval meggyult egy szempillantás alatt. Mikó az én fejérnépeim tötnek olajat, vaj a napvilágnál tötik, vaj ha dógok mián eekésnek s este kell, hogy töcscsenek, elöbb gyértyát gyutnak s még attól es jó meszsze áálnak, nehogy a gyértya meggyucscsa az olajat. De biz etsém soknál a rescség nem engedi, hogy becsületesen a dóga után lásson s magára es ügyejjen. Mikó aztán a szerencsétlenség utoléri aszongya, hogy az Isten ugy akarta, pedig az Isten vátig csak jót akar s csak a bünetekért büntet érdemetek szerént.

Agygyon Isten etsém, azt kévánom legeébb es jóerköcsöket minnyájunknak.

Székely Están,
csihési gazda.

KÖZGAZDASÁG.

(B.) Az Erdélyi Gazdasági Egylet egy éve (1897.) czim alatt Tokaji László egyleti titkár összeállitásában megjelent Kolozsvárt az Erdélyi Gazdasági Egylet évi müködéséről szóló III. kötet. Ez élénk tollal megirt, tanulságos munka bizonysága az E. G. E. pezsgő tevékenységének, mely gazdasági életünk mindenik ágát felöleli s midőn a nemzetgazdasági életet magas szinvonalból birálja és törekszik befolyásolni, akkor egyuttal a mindennapi élet apró szükségeiről sem feledkezik meg. Nagyon sajnáljuk, hogy térszüke miatt csak nagy vonásokkal ismertethetjük az egyletnek hazarészünk gazdasági életét oly közelről érdeklő müködését s ez érzésünk még fájdalmasabbá válik, ha arra gondolunk, hogy az E. G. E. áldásos müködése nálunk alig érezhető, minek nagy részben a mi fatalizmusunk az oka, mely elég világosan mutatkozik abban, hogy vármegyei gazd. egyletünk buzgalmát sem igen van okunk felemlegetni. A jelentés a mult év kedvezőtlen idöjárási viszonyából ama szomoru következtetésre jut, hogy hazarészünk terményei 12—14 millió forinttal kisebb értéküek voltak az 1896. évieknél. Állattenyésztésünk a sertésvész miatt érzékeny károkat szenvedett. Az egylet havi közlönye az Erdélyi Gazda, mint az erdélyi részek érdekképviselője helyét kitünően megállotta; azonban vajjon nem volna-e czélszerü egy népies irányban tartott — esetleg félhónaponkint megjelenő kis melléklapot is meginditani? Az E. G. E. — anyagi viszonyainál fogva — a kezdet nehézségeivel meg tudna küzdeni s hiszszük, hogy e vállalkozás később anyagilag is kifizetné magát, mert a tagok számának jelentékeny emelkedésére lehetne számitani, mit elég világosan bizonyit a Természettudományi Társulat hasonló sikere. Melegen ajánljuk ennek, vagy más hasonló eszmének a megfontolását az E. G. E.-nek, mert valóban elszomorit, ha meggondoljuk, hogy a sokkal fiatalabb Természettudományi Társulatnak mintegy 8000 tagja van s ezzel szemben az E. G. E. 54 évi fennállás után 144,334 frt 99 kr vagyon-mérleggel és 3950 frt mult évi államsegélylyel élő alapitó, rendes és évidijas tagjai számát csak 423-ra tudta emelni. E szomoru jelenségről sokat lehetne beszélni s most itt csak annyit akarunk megemliteni, hogy 4000 tagot sem tartanánk soknak és elérhetetlennek: tehát erről gondolkozni és tenni kell.

Mielött a népies felolvasások méltatására térnénk, felemlitjük, mint vármegyénket különösebben érdeklő tényt, hogy Deák Gyula felső-boldogasszonyfalvi mérnök gyümölcs-zuzó és áttörő gépét, mint a gyümölcsértékesités terén rendkivül értékes és nagyjövőjü magyar találmányt emliti fel, mely különösen az almáknak és körtéknek izzé és borrá való praktikus feldolgozása által egészen uj feldolgozási és értékesitési módot van hivatva divatba hozni és melyet az egylet megbizott szakértői jelenlétében történt bemutatása után alkalmazásba vételének segélyezése czéljából a földmivelésügyi miniszter hathatós figyelmébe is ajánlott.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a mult évben 14 községben tartott népies előadásokat, melyen 30 előadó 78-szor lépett a nagy részben kisgazdákból állott hallgatók elé. Érdekes adatképen felemlitjük, hogy a hallgatók száma élénken bizonyitja népünk józan érdeklődését, mert csak igy volt lehetséges 11,620 férfit és 1001 nőt összehozni, kik között az egylet 1340 füzet szakmunkát, 6 fajkakast, 6 fajtyukot és 12 tojást osztott ki.

Sajnáljuk, hogy ez idő szerint nem ismertethetjük részletesebben e tanulságos előadásokban felölelt tárgyakat, de szerét ejtjük, hogy részletesebben is tárgyaljuk más alkalommal e csak ujabb időben meginditott tevékenységet. Ezt annyival inkább megteszszük, mert tudomásunk van arról, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet már a mult évben tervezte, hogy vármegyénkben is előadásokat tartson s reméljük és óhajtjuk, hogy az a jelen évben meg is fog történni másfelől pedig oda szeretnénk hatni, hogy saját megyei gazdasági egyletünk is életjelt adjon magáról s mintául véve a kolozsvári példát, lépéseket tegyen hasonló irányban, mert sem anyagi, sem szellemi akadályok nem gátolják, hisz tény, hogy van vármegyénk területén elég szakértő, ki szivesen vállalkoznék felváltva egyik-másik községben egy-egy felolvasást tartani s ezáltal kisgazdáinkat okszerü gazdálkodásra tanitani

Szerkesztői üzenetek.

X. Csak türelem. Majd talán közölhetjük a közölhetőket. Az utóbbiakat pedig igazán nem adhatjuk. Kár volna a nyomdafestékért

K. Sándor Helyben. Névtelen, álnévvel beküldött közleményekre nem reflektálunk. A helyben feladott levelekre nem kettő, de 3 kros bélyegjegy kell. Mi az Ön verseért 4 krt fizettünk birság fejében. Ez tisztelt uram nagy ár egy rossz versért.

Kiváncsinak. Derzsi bácsi: „Egyházi czimzések s vajjon pap, lelkész, vagy plebános-e a hitközség lelki vezetőjének a hivatalos neve" czimü czikkére sem Daró Alajos urtól Lővétéről (kihez a kérdés intézve volt), sem mástól semmi válasz nem érkezett szerkesztőségünkbe. Mi és mások is várják, de — ugy látszik — hiában . . .

Pharmakopola. Beválik. Közelebbről hozni fogjuk.

Egyedfü Gergö levelét Székely Están általunk köszönteti s igéri, hogy arra annak idején legjobb tudása szerint válaszol. Igazán örülünk, hogy ugy a Cserepes Mózsibá, mint Están uram leveleit épen azon körben, hova eljuttatni óhajtottuk: „nagy élvezettel olvassák". Igy bizonyosak vagyunk abban, hogy nyoma meglátszik majd a — népen.

Tanitó. Kriza Sándor tanügyi közleményének összes kézirata kezünknél van, de sok aktualis dolgok miatt már több számból kimaradt. Közlését mihelyt terünk engedi, azonnal folytatjuk.

S. urnak Vargyas. A közleményt jelen számunkban terjedelmes volta miatt nem hozhattuk, de jövő számunkban jöni fog. Szives üdvözlet!

Boldizsár D. urnak Kaczkó. Az előfizetést és értesitést megkaptuk s köszönjük. Igaza van, a vádak alól tisztáznia kell magát s azt — igérete szerint — jövő számunkra várjuk is.

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye főispánja 465-1898. szám. Pályázati hirdetmény. A kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegye homoródi járásának **állatorvosi állására** ezennel pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen Homoród-Okland székhelylyel rendszeresitett állatorvosi állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 1. §, illetve 1888. VII. t.-cz. 133. §-ának szemelött tartásával felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. év **junius hó 15-éig** nyujtsák be. Ezen állás javadalmazása áll 532 frt 50 kr fizetés és 100 frt utiáltalányból. Sz.-Udvarhelyen, 1898. május 4-én. Gróf Haller János főispán.

Meghivó. Az „Udvarhelymegyei községi és körjegyzök egyleté"-nek ez évi május hó 1?-én d. e. 9 órakor Sz.-Udvarhelyen a vármegyeház kistermében tartando rendkivüli közgyülésére a t. egyleti tag urat van szerencsém tisztelettel meghivni. Tárgysorozat: 1. A megelőző éveknek pénztári állásáról jelentés. 2. A jegyzöi körök kikerekitése ügyében hozott választmányi gyülés határozatának közlése. 3. Az országos központi jegyzöegyleti gyülésbe 2 egyleti tag megválasztása. Lövétén, 1898. április 25-én. Ráduly Sándor, elnök.

271—98. m. sz. M. kir. államépitészeti hivatal Székely-Udvarhelyen. Hirdetmény. Udvarhelyvármegye alispánja az 1898. évi április hó 24 én 9846. sz. alatt kelt rendeletével a következő munkákat engedélyezte: 1. A felső-boldogasszonyfalva—felső-rákosi tvhts. közuton levö 4, 17, 44. és 80. sz. mütárgyak épitését, illetve javitását 2024 frt 45 kr költség öszszeggel. 2. A bikás—baczoni tvhts. közuton levő 9, 14. és 30. sz. mütárgyak épitését illetve javitását 963 frt 95 kr. 3. A szt.-pál—daróczi tvhts. közuton levő 3, 12, 17, 18. és 19. sz. mütárgyak épitését illetve javitását 1443 frt 8 kr. 4. Az óczfalva—kányádi tvhts. közuton levő 1. sz. hid javitását 210 frt 65 kr költség összeggel. Ezen munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az 1898. május hó 26-ik napjának d. e. 10 órájára a sz. udvarhelyi m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében zárt verseny tárgyalás hidettetik. A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy ezen munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és 5 százalék bánatpénzzel ellátott ajánlataikat kitüzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekeznek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlatok az egyes munkákra külön is tehetők, de nagyobb csoport vállalkozója előnyben részesül. A müszaki müvelet és feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Sz.-Udvarhely, 1898. május 1-én. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu, kir. főmérnök.

10341—98. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi község elöljáróságának. Közhirré tétel végett értesitem, hogy Buzás-Besenyö község sertés állományában fel lépett sertésvész megszünvén, a községre nézve elrendelt zárlat feloldatott. Székely-Udvarhelyt, 1898. április 28-án. Jakab Gyula alispán.

258—98. m. sz. M. kir. államépitészeti hivatal Sz.-Udvarhelyen. Hirdetmény. A vármegye közigazgatási bizottsága 1898. évi április 13-án hozott 721 sz. határozatával a fenyéd-zetelaka—gyergyói tvhts. közut 6—7 km. szakaszán levő 24 sz. és a 21—23 km. szakaszon egy uj mütárgy épitését 1194 frt 64 kr,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

továbbá az udvarhely—szovátai tvhts. közuton levő 141, 48 és 114 sz. mütárgyak javitását, illetve épitését 615 frt 17 kr költségösszeg mellett engedélyezte. Ezen munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az 1898. évi május hó 24-ik napjának délelötti 10 órájára a székelyudvarhelyi m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében zárt irásbeli verseny tárgyalás fog tartatni. Felhivatnak a vállalkozni akarók, hogy az ezen munkálatokra vonatkozó szabályszerü és 5 százalék bánatpénzekkel ellátott ajánlataikat nevezett nap délelőtt 10 órájáig a kir. államépitészeti hivatalban annyival inkább igyekezzenek beadni, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Ajánlatok minden egyes mütárgyra külön is tehetők, de egy nagyobb csoportnak ajánlkozója elönyben részesül. A müszaki müveletek és feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál naponkint a rendes hivatalos órákban megtekinthetők. Sz. Udvarhely, 1898 év május hó 2-án. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu, kir. főmérnök.

270—98. A kir. államépitészeti hivatal Székely-Udvarhelyen. Hirdetmény. A vármegye közigazgatási bizottsága 1898. évi április hó 13-án 722. sz. alatt hozott határozatával a szt.-lélek—kereszturi törvényhatósági közuton levő 12. 14, 17. 19 sz. mütárgyak helyreállitását 758 frt 12 kr, a keresztur—zsákod—szentdemeteri tvhts. közuton levő 68. és 69. sz. átereszek épitését 303 frt 29 kr és a keresztur—etédi tvhts. közuton levő 21. sz. áteresz épitését 260 frt 9 kr költségi összeg mellett engedélyezte. Ezen munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az 1898. évi május hó 25-ik napjának délelötti 10 órájára a sz.-udvarhely m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében zárt irásbeli versenytárgyalás hirdettetik. Felhivatnak a vállalkozni akarók, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és 5 százalék bánatpénzzel ellátott ajánlataikat kitüzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelmbe nem fognak vétetni. Ajánlatok az egyes mütárgyakra külön is tehetők, de nagyobb csoport vállalkozója elönyben részesül. A müszaki müvelet és feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Sz.-Udvarhely, 1898. május hó 2-án. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu, főmérnök.

HIRDETÉSEK.

Eladó telek.

Az alsó-piacztéren Dragomán és Máthé János-féle üzletek közötti épületes belsőség szabadkézből örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál.

Tiszta, zamatos, asztali-, pecsenye- és csemegeborok

ÁRJEGYZÉKE.

		Hordókban hektólit.-ként	Palaczkokban 1 literes	0.5 literes
Asztali	1896. évi	24.—	—.—	—.—
Finom asztali	1895. „	26.—	—.38	—.—
Pecsenye	1892. „	28.—	—.42	—.—
Küküllő gyöngye	1892. „	30.—	—.44	—.—
Marosmenti	1890. „	32.—	—.46	—.—
Bakator (magyarádi)	1888. „	47.—	—.62	—.32
Olasz Rizling	1888. „	47.—	—.62	—.32
Tramini	1890. „	52.—	—.65	—.34
Leányka	1890. „	62.—	—.75	—.38
Schiller (piros)	1896. „	26.—	—.38	—.—
Rózsamáli Lönhard F. püsp. hagyatékából	1896. „	32.—	—.45	—.—
Rizling Lönhard F. püspök hagyatékából	1895. „	45.—	—.—	—.—
Cognac		260.—	3.—	1.60
Székely fenyőpálinka		40.—	—.60	—.—

Borok megizlelhetők itteni pinczéinkben és raktári árakon megrendelhetők:

Székely-Udvarhelyt: Gergely János, Székely-Kereszturon: Gergely János, Szentgyörgyi Gergely és Szőke László. Parajdon: Moldován Miklós, Zsigmond Sándor. Baróthon: Dániel Ferencz.

Árjegyzékkel kivánatra szolgálunk.

Székely Borkereskedés R. Társ. Sz.-Kereszturon.

466—98. tlkkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy ügyvéd Sebesi Ákos székelyudvarhelyi lakos végrehajtatónak Medra Ilia, ifj. Bukör Mihály, Tamási Vaszi, Kolumbán Tódor, Csok Ilia, Kimpián Mihály és Bukor György végrehajtást szenvedő elleni 61 frt 71 kr tőkehátralék követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székely udvarhelyi kir. törvényszék (a sz.-kereszturi kir. járásbiróság) területén levő oláhhidegkuti 26. számu tjkvben foglalt 169, 180, 190, 234, 279, 340, 528, 793, 824, 904, 944, 945/1, 976, 977, 982, 983 és 1227 hr. sz. a. foglalt ingatlanokra egy tömegben 194 frt kikiáltási árban; az oláhhidegkuti 53. sz. tjkvben foglalt 113, 114/1, 200, 263, 493, 494, 495, 746, 884, 995, 1164 és 1215 hr. sz. ingatlanokból Medra Ilia 1/4-ed részbeli tulajdon járandóságára egy tömegben 69 frt kikiáltási árban. Az oláhhidegkuti 177. sz. tjkvben foglalt 425, 830, 958/2 és 988 hr. sz. ingatlanokra egészben és egy tömegben 89 frt kikiáltási árban, az oláhhidegkut 149. sz. tjkvben foglalt 156, 159 és 866 hr. sz. ingatlanokból Medra Ilyés B/49 tétel alatti tulajdon járandóságára egy tömegben 88 kr, kikiáltási árban; az oláhhidegkuti 68 sz. tjkvben foglalt 590, 592, 608, 609, 614, 615, 616, 632, 641, 668 és 723 hr. sz. ingatlanokból Bukor Mihály (kinek neje Száné Mária) 1/2-ed részbeli tulajdon járandóságára egy tömegben 138 frt kikiáltási árban, az oláhhidegkuti 136. sz. tjkben foglalt 560/3 hr. sz. ingatlanra 2 frt, 863/4 hr. sz. ingatlanra 10 frt, 560/2 hr. sz. ingatlanra 2 frt, 583 hr. sz. ingatlanra 8 frt, 588/3 hr. sz. ingatlanra 6 frt, 831 hr. sz. ingatlanra 6 frt, 588/2 hr. sz. ingatlanra 6 frt kikiáltási árban. Az oláhhidegkuti 60 sz. tjkben foglalt 576, 577/1, 589/1, 738/2, 739 és 740 hr. sz. ingatlanokból Kolumbán Tódor (kinek neje Kádár Mária) 1/2-ed részbeli tulajdon járandóságára egy tömegben 129 frt kikiáltási árban. Az o.-hidegkuti 148. sz. tjkvben foglalt 595, 674 és 683 hr. sz. ingatlanokból Bukor György B/3 tétel és B/7 tétel alatti tulajdon járangóságára egy tömegben 6 frt 42 kr kikiáltási árban. Az oláhhidegkuti 56. sz. tjkvben foglalt 330, 543/4, 564, 565/1, 566/1, 567/1, 611, 678, 785/4, 814/2, 823/1, 1101/1, 1102/1, 858/15, 859/28, 860/20, 868/20, 868/58, 868/75, 868/101 és 870/10 hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból Kimpián Mihály (kinek neje Sütö Judith) 1/2 részbeli tulajdon járandóságára egy tömegben 174 frt kikiáltási árban. Az oláhhidegkuti 78. sz. tjkvben foglalt 170, 322, 372, 434 527, 903, 926, 927, 980, 981, 1131, 1219, 1222 és 1224 hr. sz. ingatlanokra egészben és egy tömegben 166 frt kikiáltási árban; az oláhhidegkuti 66. sz. tjkv.-ben foglalt és 551, 552, 719 és 721, hr. sz. ingatlanokra egészben és tömegben 18 frt kikiáltási árban; az oláhhidegkuti 67 sz. tjkvben foglalt 568, 569 és 570 hr. sz. ingatlanra 139 frt s igy összesen 1313 frt 3 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi julius 4 ik napján délelött 9 órakor** Oláh-Hidegkut község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Az árverés által azonban Medra Tódorné szül. Murva Flórának az oláhhidegkuti 26. sz. tjkben az A lapon kitüntetett élethossziglani haszonélvezeti joga nem érintetik.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság tlkvi hatósága.

Sz.-Kereszturon, 1898. márcz. hó 12 én.

Veress,
kir. albiró.

BOR

valódi szőlőléből, különböző minőségekben

csakis

FERNENGEL GYULA

jóhirü pinczéjében Székely Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következö árakban: Literenként 30 krtól 1 frt 20 krig. 5 literen felül 26 krtól 1 frt 10 krig. Nagyban adó nélkül 56 lit. hordókban hektónként 20 frttól 38 frtig.

Részletes árjegyzék s minták ingyen és bérmentve.

Van szerencsém Székely-Udvarhely város és vidéke mélyen tisztelt közönségenek becses tudomására hozni, hogy végezve a m. kir. technologiai iparmuzeum elektro technicai tantolyamát **Székely Udvarhelyen a Kossuth-utcza 44. ház sz. alatt** elektro technikai és géplakatosi mühelyt, nyitottam.

Hol is elvállalom a **villanyos világitás berendezését, villámháritók, telephonok és villamos csengők felállitását, muszerek kijavitását,** valamint **épületek vasalását, gazdasági** és **varró gépek** kijavitását és e szakmába vágó bárminemü munkálatokat.

Tajékoztató költségvetéssel kezséggel szolgalok. Teljes tisztelettel

Panajoth Albert,
electromechanikus és géplakatos.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Orientál

már nehány napi használat után elmulasztja még a legrégibbbántalmakat is, fölösleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kisérletezni, mert csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszertára Budapest,
V., Nagykorona-utcza 23. (Széchenyi-tér sarkán).

Főraktára Székely-Udva helyen:

ifj. Solymossy János gyógyszertárában.

Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.

Postai megrendelések czime: 2—30

Zoltán gyógyszertár Budapest.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Sz. 10612—1898. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város polgármestere saját folyamodása folytán nyugdijaztatván, az igy üresedésbe jött állásra pályázatot nyitok.

A javadalom évi 1200 frt fizetés és 300 frt lakbér.

Felhivatnak mindazok, kik pályázni kivánnak, hogy törvényszerüleg (1883. évi I. t.-cz. 3. §.) felszerelt folyamodásaikat 1898. évi julius 1-ig Udvarhelyvármegye alispánjához adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1898. évi május hó 2-án

Jakab Gyula,
alispán.

Meghivó.

A székelyudvarhelyi iparos önképző és segélyzőegylet **folyó évi május hó 15-én délután 2 órakor** saját nagytermében

évi rendes közgyülést

tart, melyre az összes kör tagjai tisztelettel meghivatnak

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1897-ik évi zárszámadások megvizsgálása. 4. A kiküldütt zárszámadási, könyvtári és leltárt vizsgáló bizottságok jelentéseinek felolvasása. 5. Az 1898 évi költségvetési előirányzat. 6. Inditványok. 7. Tisztviselők választása. Székely-Udvarhelyt, 1898. május hó 3-án.

Csillag József, titkár — **Bedő Ferencz,** elnök

178—1898. sz.

Pályázati hirdetés gazdasszonyi állásra.

A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegiummal kapcsolatos konviktusban f. évi augusztus hóban gazdasszonyi állás üresedik meg. A kik ezt az állást elnyerni óhajtják, kérésüket, ajánlataikat a kollegium elüljáróságához czimezve Kovács Dániel koll. tanárhoz, mint konviktusi elnökhöz **f. évi május 31-ig** okvetlenül nyujtsák be, mert a később jelentkezők kérései nem lesznek figyelembe vehetők.

A konviktusban 150—200 tanuló étkezik.

A feltételekről fent megnevezett konviktusi elnök nyujt felvilágositást.

Székely-Udvarhelyt, 1898. május 3-án.

Az ev. ref. kollegium elüljárósága.

Az

erdélyi hegyi borok

TEUTSCH B. JÓZSEF
pinczéjéből
(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy Küküllömenti 1896-beli	1 liter	36 kr.
Marosmenti	1 liter	40 kr.
Kis-Küküllömenti	1 liter	42 kr.
Bolkácsi	1 liter	60 kr.
Dánosi	1 liter	65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr fizetendő és ugyanez árban tisztán kimosva visszavétetnek.

Főraktár: GÁL JÁNOS füszer- és csemegeüzletében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza).

Az oroszhegyi nyári menedékházhoz dajka kerestetik. Fizetése 4 hóra 60 frt. Rend, pontosság megkivántatik. Kérést beadhatni május 15-ig Gál Sándor elnökhöz.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik** köszvénynél, **csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Armin gyógytárában.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1898.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.